

Leszek Jaworski

prawnik,
specjalista
z zakresu prawa
administracyjnego

Co teraz czeka urzędników i funkcjonariuszy, czyli wdrażanie KAS od kuchni

Nadchodzi gorący okres dla pracujących w służbie celnej i administracji skarbowej, 1 marca 2017 r. wejdzie w życie większość przepisów ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1947, dalej: u.k.a.s.). Regulacja ta zakłada połączenie dotychczas działających oddzielnie służb: celnej, podatkowej i kontroli skarbowej w jeden skonsolidowany aparat skarbowy. Zasady scalenia tych urzędów określa ustawa z 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1948, dalej: u.p.w.). To w niej znajduje się wiele ważnych dla skarbowców i celników regulacji. Ważniejsze z nich staramy się dzisiaj przybliżyć. W tekście pokazujemy dla porządku (skrótowo) nową strukturę organów w ramach Krajowej Administracji Skarbowej (dalej: KAS).

Dotychczas administracja podatkowa i celna zajmująca się gromadzeniem dochodów budżetowych w ramach administracji rządowej ma rozproszoną strukturę terenową, skupioną w trzech niezależnie funkcjonujących pionach:

- administracja podatkowa (16 izb skarbowych oraz 400 urzędów skarbowych),
- Służba Celna (16 izb celnych, 45 urzędów celnych wraz ze 141 oddziałami celnymi),
- kontrola skarbową (16 urzędów kontroli skarbowej).

Według autorów zmian, rozproszenie i powielanie niektórych zadań związanych z procesem poboru należności podatkowych i celnych w ramach poszczególnych służb (np. kontrola prawidłowości realizacji obowiązków podatkowych i celnych, postępowanie egzekucyjne) powoduje, że nie jest możliwe ich realizowanie w sposób spójny i jednolity. To samo dotyczy optymalnego wykorzystania dostępnej kadry oraz zasobów organizacyjnych i finansowych. Poprawę tej sytuacji ma przynieść połączenie administracji podatkowej i, co kluczowe, ma się to przyczynić do zwiększenia skuteczności egzekucji danin publicznych.

Unifikacja urzędów spowoduje to, że zasady zatrudnienia w Krajowej Administracji Skarbo-

wej będą regulowane jednym aktem prawnym, czyli przepisami u.k.a.s. [ramka 1] Ustawa ta również obejmie dotychczasowe przepisy dotyczące funkcjonariuszy celnych (zwanymi w u.k.a.s. służbą celno-skarbową). [schemat]

Zasoby kadrowe KAS

Pracownicy jednostek organizacyjnych KAS (członkowie korpusu służby cywilnej)

funkcjonariusze służby celno-skarbowej (jednolita umundurowana formacja, regulowana przepisami u.k.a.s.).

AGP

©P

Pisaliśmy o tym...

Nową strukturę administracji skarbowej omawialiśmy już w TGP z 16–18 grudnia 2016 r. oraz z 13–15 stycznia 2017 r.

Ramka 1. Uchylane przepisy

Od 1 marca 2017 r. tracą moc ustawy:

- z 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 720 ze zm.);
- z 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 578 ze zm.);
- z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1799 ze zm.);
- z 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej (Dz.U. z 2015 r. poz. 1269 ze zm.).

©P

Nowa struktura administracji

Zgodnie z art. 160 ust. 1 u.p.w. ustanawia się organy KAS. [ramka 2] Tak jak w dotychczasowym stanie prawnym jednym z nich jest minister finansów. Będzie on odpowiedzialny za koordynowanie i współdziałanie w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań KAS. Minister będzie też określał czteroletnie kierunki działania i rozwoju KAS.

Rolę wiodącą z punktu widzenia realizacji zadań tego aparatu urzędniczego przypisano szefowi KAS. Podlega on ministrowi finansów i jest sekretarzem stanu w tym resorcie. Szefa KAS powołuje prezes Rady Ministrów na wniosek ww. ministra. Jego zadania określa art. 14 u.k.a.s. Szef KAS jest organem wyższego stopnia w stosunku do dyrektorów izb administracji skarbowej. W celu zapewnienia sprawnego i efektywnego wykonywania zadań przez podległe mu organy może on wydawać zarządzenia, by zadania wykonywane przez podległe mu organy przebiegały sprawnie i efektywnie. Szef KAS działa przy pomocy zastępców (w randze podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów). Może być ich nie więcej niż trzech. Powołuje ich prezes Rady Ministrów na wniosek ministra finansów.

Ramka 2. Organy administracji skarbowej

Należą do nich:

- minister finansów;
- szef Krajowej Administracji Skarbowej;
- dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej;
- dyrektor izby administracji skarbowej;
- naczelnik urzędu celno-skarbowego;
- naczelnik urzędu skarbowego.

Dyrektor KAS

Od 1 marca 2017 r. organem KAS będzie dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej. Powołuje i odwołuje go minister finansów na wniosek szefa KAS. Następuje to z dniem wskazanym w akcie. Dyrektorem Krajowej Informacji Skarbowej można być nie dłużej niż pięć lat. Minister finansów na wniosek szefa KAS może przedłużyć ten termin, jednak nie więcej niż o kolejne pięć lat. Dyrektor będzie działał przy pomocy zastępców, których powoła szef KAS na jego wniosek.

Zadania dyrektora KAS określa art. 22 ust. 1 u.k.a.s. Od 1 marca 2017 r. zacznie też funkcjonować podmiot obsługujący tego dyrektora, czyli Krajowa Informacja Skarbowa, która będzie państwową jednostką budżetową. Głównym zadaniem tego organu będzie z kolei zapewnianie jednolitej i powszechnie dostępnej informacji podatkowej i celnej, w tym jej przetwarzanie i udostępnianie. Osoba odwołana ze stanowiska dyrektora KAS zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres trzech miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego mu na nowym stanowisku pracy albo służby w KAS.

Szef izby

Kolejnym organem KAS będzie dyrektor izby administracji skarbowej. Powołuje go minister finansów na wniosek szefa KAS. Z art. 24 ust. 3-7 u.k.a.s. wynikają analogiczne zasady jego powoływania i odwoływania jak w przypadku dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. Działa on przy pomocy zastępcy, którego powołuje szef KAS na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej. Zadania dyrektora izby administracji skarbowej określa art. 25 u.k.a.s. Jednostką organizacyjną, przy pomocy której organ ten wykonuje swoje zadania, jest izba administracji skarbowej.

Organami KAS będą też naczelnik urzędu skarbowego i naczelnik urzędu celno-skarbowego. Ten pierwszy był już przewidziany jako organ administracji skarbowej. Naczelnika ww. urzędów powołuje i odwołuje szef KAS na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej. Następuje to według zasad określonych w ustawie z 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1345 ze zm.), odnoszących się do wyższych stanowisk służ-

bowych, tj. w drodze powołania przez uprawnione organy. Zasady powierzenia stanowiska są takie same jak w przypadku powyższych organów. Obaj naczelnicy działają przy pomocy zastępcy, którego powołuje i odwołuje dyrektor izby administracji skarbowej na wniosek danego naczelnika. Jednostkami organizacyjnymi, przy pomocy których naczelnik wykonuje swoje zadania, są odpowiednio urząd skarbowy i urząd celno-skarbowy.

WAŻNE : Obsadzanie najważniejszych stanowisk w administracji skarbowej następuje według zasad określonych w ustawie o służbie cywilnej, odnoszących się do wyższych stanowisk służbowych, tj. w drodze powołania przez uprawnione organy.

Zintegrowane usługi informatyczne i Krajowa Szkoła Skarbowości

Z przepisów u.k.a.s. i u.p.w. wynika, że 1 stycznia 2018 r. powstanie Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej. Powołaniem tej jednostki zajmuje się pełnomocnik powołany przez szefa KAS. Podmiot ten ma powstać na bazie zasobów (majątkowych, osobowych, kompetencyjnych) funkcjonujących dotychczas w strukturze centrali Ministerstwa Finansów, tj. częściowo departamentu informatyzacji oraz częściowo z lokalnych zasobów jednostek terenowych.

Centrum będzie się koncentrować na potrzebach i zadaniach administracji skarbowej. Uwolni choćby jednostki organizacyjne KAS od kosztów związanych z zakupem i utrzymaniem infrastruktury teleinformatycznej na potrzeby centralnych systemów informatycznych. Korzyścią dla jednostek organizacyjnych będzie również scentralizowanie zarządzania usługami informatycznymi KAS. Zapewni to sprawne funkcjonowanie oraz racjonalne rozwijanie systemów informatycznych resortu finansów. Jednostką tą będzie kierował dyrektor.

Z kolei 1 marca 2017 r. Centrum Edukacji Zawodowej resortu finansów stanie się Krajową Szkołą Skarbowości. Ta przejmie miejsce swojego poprzednika (art. 160 u.p.w.). A pracownicy zatrudnieni w centrum staną się co do zasady pracownikami Krajowej Szkoły Skarbowości i zachowają ciągłość pracy.

Z urzędu do izby

Od 2 grudnia 2016 r. izba skarbową stała się izbą administracji skarbowej. Przejęła tego dnia należności i zobowiązania swojej poprzedniczki. Następnie 1 marca 2017 r. wchłonie ona mającą siedzibę w tym samym województwie izbę celną i urząd kontroli skarbowej. Izba administracji skarbowej wstąpi tego dnia we wszelkie prawa i obowiązki łączonych jednostek, bez względu na charakter stosunku prawnego, z którego te prawa i obowiązki wynikają. A należności i zobowiązania izby celnej oraz urzędu kontroli skarbowej staną się należnościami i zobowiązaniami izby.

Od 1 marca 2017 r. izba przejmie też urzędy celne wraz z podległymi oddziałami celnymi. Stanie się ona następcą prawnym tych podmiotów. Pracownicy zatrudnieni w izbach skarbowych 2 grudnia 2016 r. stali się pracownikami w izbach administracji skarbowej i zachowali ciągłość pracy, a w sprawach wynikających ze stosunku pracy stosuje się do nich przepisy dotychczasowe. Wyżej wymienione osoby otrzymają, nie później niż do 28 lutego 2017 r., pisemną informację o miejscu wykonywania obowiązków służbowych, jeżeli się ono zmienia. Jeśli ktoś takiego dokumentu nie dostanie, to znaczy, że powierzono mu wykonywanie obowiązków służbowych w dotychczasowym miejscu pracy.